

HNB

EUROSUSTAV

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb
T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551
www.hnb.hr

SEKTOR SPECIJALISTIČKE SUPERVIZIJE I NADZORA

Direkcija nadzora sprječavanja pranja novca

i financiranja terorizma

Ur.broj: 500/2023-112-VKM-DB

Zagreb, 28. veljače 2023.

SVIM KREDITNIM INSTITUCIJAMA
BKS BANK AG, Glavna podružnica Hrvatska
SVIM KREDITNIM UNIJAMA
SVIM INSTITUCIJAMA ZA PLATNI PROMET
SVIM INSTITUCIJAMA ZA ELEKTRONIČKI NOVAC
VIVA PAYMENT SERVICES S.A. – Podružnica Zagreb
NEXI CROATIA Ltd.

Predmet: Supervizorska očekivanja u vezi sa sprječavanjem financiranja terorizma i proliferacijom oružja za masovno uništenje

Poštovani,

u cilju sprječavanja i otkrivanja aktivnosti pojedinaca, pravnih osoba, skupina i organizacija u vezi s financiranjem terorizma, od kreditnih institucija, kreditnih unija, institucija za elektronički novac i institucija za platni promet (dalje u tekstu: obveznici) očekuje se da znaju prepoznati moguće financiranje terorizma te da provode odgovarajuće mjere, radnje i postupke radi njegova sprječavanja.

Također, u cilju sprječavanja širenja (dalje u tekstu: proliferacija) oružja za masovno uništenje (dalje u tekstu: OMU) odnosno sprječavanja njegova financiranja od obveznika se očekuje da znaju prepoznati moguće financiranje proliferacije OMU-a i da provode odgovarajuće mjere radi njegova sprječavanja.

1. Uvod

Stručna skupina za financijsko djelovanje (engl. *Financial Action Task Force (FATF)*) proširila je 2001. svoje preporuke na način da je u njih unijela i preporuke vezane za financiranje terorizma, a 2012. objavila je revidirane preporuke koje od tada uključuju i preporuku vezanu za sprječavanje proliferacije OMU-a.

Preporuka 6 FATF-a usmjerena je na poduzimanje preventivnih mjera koje su potrebne i jedinstvene u kontekstu zaustavljanja tijeka sredstava ili druge imovine upućene terorističkim skupinama. Navedenom preporukom FATF-a zahtijeva se od država da usvoje režime financijskih sankcija kako bi se uskladili s rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda donesenim u svrhu sprječavanja i suzbijanja terorizma i financiranja terorizma. Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda zahtijevaju od država da

zamrznu, bez odgađanja, sredstva ili drugu imovinu, te da osiguraju da nikakva sredstva ili druga imovina nije dostupna za korištenje niti jednoj fizičkoj ili pravnoj osobi odnosno drugom subjektu koji se nalazi na popisima osoba određenih rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda.

Preporuka 7 FATF-a od država zahtijeva primjenu ciljanih financijskih sankcija koje zahtijevaju zamrzavanje sredstava ili druge imovine te osiguranje da nikakva sredstva ili druga imovina ne budu dostupni za korištenje niti jednoj fizičkoj ili pravnoj osobi odnosno drugom subjektu koji se nalazi na popisima osoba koje su povezane s proliferacijom oružja za masovno uništenje i financiranjem iste, a koji su izrađeni na temelju rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda.

Provođenje mjera radi sprječavanja financiranja terorizma i proliferacije OMU-a od strane obveznika temelji se na pozitivnim propisima Republike Hrvatske, mjerama ograničavanja (sankcijama) određenima rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda te neposredno primjenjivim propisima Europske unije.

Iako je ukupna prijetnja koju financiranje terorizma predstavlja u Republici Hrvatskoj procijenjena niskom, rizik je veći za određene sektore gospodarstva ili u transakcijama s određenim jurisdikcijama. Stoga svi dionici, a osobito financijski sektor, trebaju dobro razumjeti svoje obveze i, konkretnije, prijetnje s kojima se suočavaju u svom poslovanju.

Obveznici moraju uključiti borbu protiv financiranja terorizma u svoje politike, kontrole i postupke koji su razmjerni rizicima financiranja terorizma utvrđenima u okviru procjene rizika financiranja terorizma koju provode prema članku 12. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma ("Narodne novine", br. 108/2017., 39/2019. i 151/2022.; dalje u tekstu: ZSPNFT).

Također, obveznici su dužni primjenjivati mjere ograničavanja u skladu s pravnim aktima Europske unije i Ujedinjenih naroda, koji uključuju i mjere ograničavanja koje se odnose na financiranje terorizma i proliferaciju OMU-a, a postupak primjene tih mjera određen je Zakonom o međunarodnim mjerama ograničavanja ("Narodne novine", br. 139/2008., 41/2014. i 63/2019.; dalje u tekstu: ZMMO).

Cilj i svrha ovih supervizorskih očekivanja je produbiti svijest o prijetnjama i mogućim rizicima financiranja terorizma i proliferacije OMU-a te odgovarajuće na njih odgovoriti primjenom prikladnih mjera, postupaka i procedura. Ova supervizorska očekivanja uzimaju se u obzir komplementarno s drugim smjernicama i supervizorskim očekivanjima iz područja sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (dalje u tekstu: SPNFT) koja su izdala europska nadzorna tijela ili Hrvatska narodna banka.

2. Nacionalna procjena rizika od financiranja terorizma

Posljednja Nacionalna procjena rizika do pranja novca i financiranja terorizam u Republici Hrvatskoj ažurirana je 2020. godine.

2.1. Procjena prijetnji od financiranja terorizma

Procjena prijetnji od financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj temeljena je na:

- podacima o kaznenim postupcima za kazneno djelo „financiranje terorizma“ koje nadležna državna odvjetništva i sudovi dostavljaju Uredu za sprječavanje pranja novca (dalje u tekstu: Ured). Prema podacima nadležnih državnih odvjetništava i sudova, u Republici Hrvatskoj nije pokrenuta niti jedna istraga, nije bilo optužnica niti su donesene presude za kazneno djelo „financiranje terorizma“

- podacima Sigurnosno-obavještajne agencije (SOA) i Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske prema kojima u razdoblju od 2014. do 2018. nije utvrđeno postojanje slučajeva financiranja terorizma povezanog s pravnim osobama ili fizičkim osobama koje posluju ili borave na teritoriju Republike Hrvatske. Broj transakcija sa sumnjom na financiranje terorizma prijavljen Uredu od strane financijskih institucija je nizak. Analizom zaprimljenih obavijesti i na temelju povratnih informacija od nadležnih tijela kojima je Ured navedene slučajeve prosljedio na daljnje postupanje, u tim slučajevima nisu utvrđene poveznice s financiranjem terorizma ili konkretnim terorističkim aktima.

Analizom naprijed navedenih podataka Nacionalnom procjenom rizika procijenjena je **niska prijetnja** od financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj.

2.2. Procjena ranjivosti od financiranja terorizma

Procjena ranjivosti od financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj temelji se na analizi slijedećih varijabli:

- političko okruženje
- normativno uređenje terorizma/protuterorizma
- kazneno djelo financiranje terorizma
- suradnja nadležnih tijela
- analiza sumnjivih transakcija
- adekvatnost resursa
- međunarodna suradnja
- međunarodne restriktivne mjere
- sektor neprofitnih organizacija
- prijenos gotovine preko državne granice
- usluge prijenosa novčanih pošiljaka.

Analizom naprijed navedenih varijabli i podataka Nacionalnom procjenom rizika procijenjena je **niska ukupna ranjivost** od financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj.

Strateški i operativni dokumenti koji čine okvir za djelovanje svih tijela uključenih u prevenciju i suzbijanje terorizma u Republici Hrvatskoj jesu Nacionalna strategija i Akcijski plan.

- Nacionalna strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma (Odluka o donošenju Nacionalne strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma ("Narodne novine", br. 108/2015.) utemeljena je na pet stupova i to: prevencija terorizma, suzbijanje terorizma, zaštita od terorizma, saniranje štete i oporavak od terorističkog napada te kazneni progon i sankcioniranje. Nacionalna strategija daje opći okvir protuterorističkog djelovanja koji se operacionalizira Akcijskim planom.
- Akcijski plan za prevenciju i suzbijanje terorizma ("Narodne novine", br. 136/2012.) ima zadaću operacionalizirati mjere iz prvobitne Nacionalne strategije, te stvoriti učinkovit operativni sustav za prevenciju i suzbijanje terorizma i protuterorističko djelovanje u Republici Hrvatskoj. Pojedinačni ciljevi ukupnog protuterorističkog djelovanja ostvaruju se provođenjem mjera prevencije, suzbijanja, mjera zaštite i saniranja štete od terorističkog napada, mjera kaznenog progona i procesuiranja osoba i subjekata povezanih s terorizmom, jačanjem međuresorne koordinacije i međunarodne suradnje. Akcijski plan predstavlja razradu ključnih stupova Nacionalne strategije na razinu operativne primjenjivosti i utemeljen je na 7 mjera: prevencija terorizma; suzbijanje terorizma; zaštita od terorizma; saniranje štete i oporavak od terorističkog

napada; pravna infrastruktura, kazneni progon i procesuiranje; osposobljavanje, trening i edukacija za protuterorističko djelovanje te međuresorna koordinacija i međunarodna suradnja.

Vlada Republike Hrvatske donijela je 2014. Odluku o osnivanju Nacionalnog povjerenstva za prevenciju i suzbijanje terorizma. Članovi Povjerenstva predstavnici su javnih tijela i tijela s javnim ovlastima. Zadaće Povjerenstva su koordiniranje aktivnosti provedbe Nacionalne strategije i njezina Akcijskog plana, koordiniranje aktivnosti i smjernica međunarodnih protuterorističkih inicijativa, praćenje provedbe navedenih mjera te pripremanje izvješća i stajališta Republike Hrvatske za potrebe međunarodne protuterorističke suradnje.

3. Karakteristike financiranja terorizma

Ključne faze financiranja terorizma su:

- prikupljanje sredstava,
- prijenos i pohranjivanje sredstava,
- korištenje sredstava.

Terorističke organizacije obično su velike, strukturirane skupine koje mogu ili ne moraju kontrolirati teritorij u određenim zemljama. Posebno se ističu male ćelije i usamljeni akteri, kao i strani teroristički borci.

Iako su se broj i vrsta terorističkih skupina i s njima povezane prijetnje s vremenom mijenjale, osnovna potreba terorista za prikupljanjem, premještanjem i korištenjem sredstava ostala je ista. Međutim, s obzirom na to da su se veličina, opseg i struktura terorističkih organizacija razvili, tako su se razvile i njihove metode prikupljanja sredstava i upravljanja njima.

U nastavku se navode metode prikupljanja, prijenosa, pohranjivanja i korištenja sredstava u svrhu financiranja terorizma prepoznate u izvješćima relevantnih međunarodnih tijela.

3.1. Prikupljanje sredstava

Metode prikupljanja sredstava za terorizam razlikuju se ovisno o sofisticiranosti i cilju terorističkih skupina. Manjim skupinama i pojedinačnim akterima mogu biti potrebni samo manji iznosi novca. Grupe s većom bazom potpore zahtijevaju veće iznose sredstava za potporu sofisticiranijim organizacijskim strukturama i tekućim operativnim troškovima. Za te veće troškove možda će biti potrebna primjena opsežnijih i organiziranih metoda prikupljanja sredstava. Ključni kanali za prikupljanje sredstava za financiranje terorizma uključuju:

- a) **Prikupljanje sredstava iz legitimnih izvora:** Terorističke organizacije dobivaju znatnu potporu i financijska sredstva iz legitimnih izvora, uključujući dobrotvorne organizacije, trgovačka društva, te putem samofinanciranja od strane terorista i njihovih suradnika temeljem zaposlenja, štednje i uplate socijalne pomoći. To uključuje fenomen poznat kao „*blackwashing*” u kojem se sredstva iz legitimnih izvora, na primjer prikupljeni novac od strane dobrotvornih organizacija ili socijalnih naknada, preusmjerava u svrhu radikalizacije, novačenja ili terorizma.
 - **Neprofitne organizacije¹:** Dobrotvorne ili neprofitne organizacije imaju obilježja koja ih čine posebno privlačnima teroristima ili osjetljivima na zlouporabu u svrhu financiranja terorizma. Uživaju povjerenje javnosti, imaju pristup znatnim izvorima sredstava, a njihove

¹ kako su definirane od strane FATF-a (*FATF definition of a non-profit organisation*)

su aktivnosti često gotovinski intenzivne. Nadalje, neke dobrotvorne organizacije imaju globalnu prisutnost koja pruža okvir za nacionalne i međunarodne operacije i financijske transakcije, često u područjima ili u blizini područja koja su najizloženija terorističkim aktivnostima.

- **Trgovačka društva:** Prihodi trgovačkih društava mogu se koristiti kao izvor sredstava za potporu terorističkim aktivnostima. To može predstavljati poseban rizik u sektorima u kojima pokretanje poslovanja ne zahtijeva znatna ulaganja. Rizik da će trgovačko društvo preusmjeriti sredstva za potporu terorističkoj aktivnosti veći je ako je teško provjeriti odnos između prijavljene i stvarne prodaje, kao što je slučaj s trgovačkim društvima koja se intenzivno koriste gotovinom.
- **Samofinanciranje:** U nekim slučajevima terorističke skupine financirane su iz unutarnjih izvora, uključujući obiteljske i druge legitimne izvore. Iznose novca koji su potrebni za izvođenje malih napada mogu prikupiti pojedinačni teroristi i njihove mreže podrške koristeći se štednjom, kreditima ili prihodima trgovačkog društva pod njihovom kontrolom. Terorističke organizacije mogu biti vrlo decentralizirane, a samofinanciranje može uključivati slučajeve u kojima relativno samostalni vanjski financijski posrednik koji nije izravno uključen u planiranje ili izvođenje napada ipak doprinosi financiranju.
- **Privatne donacije:** Mogu dolaziti iz različitih izvora, uključujući izravnu financijsku potporu pojedinaca. Teroristička organizacija može koristiti društvene mreže i platforme za skupno financiranje kao sredstvo za traženje, primanje i premještanje donacija simpatizera diljem svijeta. *On-line* prikupljanja sredstava može uključivati do nekoliko tisuća sponzora i prikupiti velike količine gotovine.

b) **Prikupljanje sredstava od prihoda stečenih kaznenim djelima:** Izvješća FATF-a upućuju na to da se terorističke organizacije bave nizom nezakonitih aktivnosti za prikupljanje sredstava. Kriminalne aktivnosti mogu stvoriti velike izvore sredstava relativno brzo, što je privlačno terorističkim skupinama. Konkretno, male ćelije i pojedinačni simpatizeri mogu se okrenuti kriminalu ako nemaju drugog značajnog izvora prihoda ili širu mrežu potpore. Tako se sredstva mogu prikupiti na sljedeće načine:

- **Sudjelovanje u kriminalnim aktivnostima:** Terorističke organizacije mogu sudjelovati u raznim kriminalnim aktivnostima (primjerice iznuda, pljačka, otmica radi otkupnine, trgovina drogom, oružjem i drugom robom (kao što su antikviteti), trgovina migrantima i osobama, krijumčarenje nafte i cigareta, piratstvo, kibernetički kriminal i prijevare) radi prikupljanja sredstava ili mogu surađivati s organiziranim kriminalnim skupinama u tu svrhu.
- **Prijevare s kreditnom karticom:** Kreditne kartice osjetljive su na zlouporabu u svrhu financiranja terorizma i drugih nezakonitih aktivnosti. Postoji tržište za nezakonito pribavljene osobne podatke, uključujući brojeve računa kreditne kartice, kao i osobne podatke kao što su puno ime vlasnika kartice, adresa za naplatu, telefonski broj, datum izdavanja i isteka kreditne kartice, sigurnosni broj na stražnjoj strani kartice itd.

3.2. Prijenos sredstava i pohranjivanje

Tijek sredstava za financiranje terorizma s mjesta na kojem se prikupljaju ili drže do mjesta na kojem će se u konačnici upotrijebiti predstavlja ključan korak u procesu financiranja terorizma i važnu priliku za otkrivanje i ometanje financiranja terorizma.

Postoje tri glavne metode pomoću kojih teroristi premještaju novac ili prenose vrijednost. Prvi je korištenje financijskog sustava, drugi uključuje fizičko kretanje novca (primjerice kroz korištenje dostavljača gotovine), a treći je međunarodni trgovinski sustav.

a) Financijski sustav

Sve financijske institucije koje se koriste za premještanje sredstava potencijalno su osjetljive na financiranje terorizma, uključujući prijenose sredstava putem banaka i usluga prijenosa novca ili vrijednosti (*eng. money or value transfer services (dalje u tekstu: MVTS)*).

- **Prijenos sredstava putem banaka:** Financijske institucije i drugi regulirani pružatelji financijskih usluga omogućavaju provođenje transakcija. Osim toga, usluge i proizvodi dostupni u financijskom sektoru služe kao sredstva za premještanje sredstava kojima se mogu podupirati terorističke organizacije i financirati teroristička djela. Brzina i lakoća kojom se sredstva premještaju unutar međunarodnog financijskog sustava mogu omogućiti teroristima da učinkovito i djelotvorno premještaju sredstva unutar država ili između više različitih država bez otkrivanja. Sama veličina i opseg međunarodnog financijskog sektora daju terorističkim skupinama i financijerima priliku da se uklope u normalnu financijsku aktivnost kako bi se izbjeglo privlačenje pozornosti.

Prijenos sredstava putem banaka i dalje je najpouzdaniji i najučinkovitiji način premještanja sredstava na međunarodnoj razini te je i dalje osjetljiv na financiranje terorizma. Za premještanje sredstava terorističkim organizacijama mogu biti osjetljivi bankovni računi neprofitnih organizacija.

Mjere za SPNFT koje su uspostavile financijske institucije zasigurno otežavaju premještanje terorističkih sredstava kroz financijski sektor; međutim, rizik je i dalje prisutan. Tradicionalni proizvodi mogu se zloupotrijebiti za financiranje terorizma. Na primjer, simpatizeri terorističke organizacije mogu otvoriti štedne račune i povezati karticu člana terorističke organizacije sa svojom karticom kako bi se podizanjem gotovine s bankomata u inozemstvu članu terorističke organizacije omogućio pristup gotovini.

- **Prijenosi sredstava putem MVTS-a:** Uz bankarski sektor, novčane pošiljke pokazale su se posebno privlačnima teroristima za financiranje njihovih aktivnosti te se iskorištavaju za premještanje nezakonitih sredstava.

Usluge MVTS-a kreću se od opsežnih i reguliranih mehanizama prijenosa sredstava dostupnih u financijskom sektoru do alternativnih sustava doznaka malih razmjera (*eng. Hawala*). Radikalne skupine, kao i osobe povezane s terorističkim organizacijama, koristile su mrežu društava za prijenos novca kako bi poslale ili primile novac.

Migrantske zajednice i obitelji oslanjaju se i na MVTS kako bi se sredstva uplatila kućanstvu u matičnoj državi čime se dolazi do miješanja sredstava za financiranje terorizma s legitimnim obiteljskim transferima. To također otežava otkrivanje financiranja terorizma iz uobičajenih obiteljskih novčanih doznaka i novčanih doznaka migrantske zajednice.

- **Virtualne valute:** Iako virtualne valute omogućuju anonimni prijenos sredstava na međunarodnoj razini, mogućnosti za njihovo trošenje su ozbiljno ograničene u usporedbi s gotovinom. Trenutačno su glavni rizici virtualnih valuta njihova upotreba u internetskim donacijama za terorističke svrhe i za kupovinu nezakonite robe kao što su oružje ili krivotvoreni dokumenti na crnom tržištu.

legitimnih vlada, izgradnju potpore unutar lokalnog stanovništva i pomaže regrutiranju novih članova.

Terorističke organizacije imaju vještine potrebne za stjecanje, premještanje, pohranu i konačno korištenje financijskih sredstava potrebnih za postizanje svojih ciljeva. Financijsko upravljanje zahtijeva planiranje i računovodstvo svih resursa i imovine koje teroristička organizacija kontrolira. Velike terorističke organizacije često se oslanjaju na financijske stručnjake kako bi akumulirale i sakrile prihode te uspostavile sustav međunarodnih isplata. Skupine poput ISIL-a aktivno su angažirale računovođe i druge financijske stručnjake za praćenje aktivnosti financijskih subjekata pod njihovom kontrolom. Manje terorističke organizacije i ćelije također trebaju financijsko upravljanje, ali to se može odvijati na manje formalan način i bez potpuno posvećenog i kvalificiranog člana isključivo za tu funkciju.

4. Indikatori financiranja terorizma

Financijske institucije moraju biti posebno oprezne ako je predmetna transakcija povezana sa područjem sukoba ili državom koja je označena kao visokorizična s aspekta financiranja terorizma.

4.1. Bankarstvo

Teroristi, kao i njihovi pristaše ili pomagači, potencijalno bi mogli uložiti sredstva iz zakonitih ili kriminalnih izvora u financijski sustav s ciljem njihova korištenja u terorističke svrhe. Međunarodno iskustvo pokazuje da terorističke skupine često koriste depozite na računu za unos gotovine na bankovne račune i povlačenje novca za terorističke aktivnosti, međutim, potrebna su određena osnovna znanja i mogućnosti planiranja kako bi se osiguralo da se sredstva čine legitimnima. Banke su i dalje izložene rizicima financiranja terorizma, a depoziti na račun predstavljaju jedan od najjednostavnijih načina za unos novca u financijski sustav. Rizik od izloženosti još je veći ako je podrijetlo sredstava legitimno, kao što su prihodi od zaposlenja ili zakonitih trgovačkih društava, jer ih je teže razlikovati od nezakonite djelatnosti.

Indikatori koji mogu upućivati na potencijalno financiranje terorizma:

1. Stranka je trgovačko društvo s intenzivnim gotovinskim poslovanjem.
2. Stranka je trgovačko društvo povezano s višim razinama rizika od pranja novca, primjerice s određenim osobama koje nude usluge novčanih pošiljki i s priređivačima igara na sreću.
3. Stranka je trgovačko društvo povezano s većim rizikom od korupcije, na primjer bavi se iskorištavanjem prirodnih resursa ili trgovinom oružjem.
4. Stranka je neprofitna organizacija koja podupire jurisdikcije povezane s povećanim rizikom od financiranja terorizma.
5. Stranka je novo trgovačko društvo bez odgovarajućeg poslovnog profila ili rezultata.
6. Stranka je nerezident.
7. Stvarni vlasnik stranke ne može se lako identificirati, primjerice zbog neuobičajene, neopravdano složene ili netransparentne vlasničke strukture.
8. Stranka nerado pruža informacije za dubinsku analizu ili namjerno izbjegava fizički dolazak.
9. Ponašanje ili obujam transakcija nije u skladu s onim koji se očekuje od kategorije kojoj pripada ili je neočekivan na temelju informacija koje je stranka pružila pri otvaranju računa.
10. Ponašanje stranke neuobičajeno je, na primjer neočekivano i bez razumnog objašnjenja ubrzava dogovoreni raspored otplate, bilo putem paušalnih otplate ili prijevremenog raskida; ulaže depozite ili zahtjeva isplatu novčanica velikih apena bez očitog razloga; povećava aktivnost nakon razdoblja mirovanja; ili transakcije nemaju gospodarsku opravdanost.

b) Fizičko kretanje novca

Fizičko kretanje gotovine jedan je od načina na koji teroristi mogu premještati sredstva bez obzira na zaštitne SPNFT mjere uspostavljene u financijskim institucijama. Poznato je da su terorističke skupine pretvarale novac u robu visoke vrijednosti i robu koju je teško pratiti, kao što su zlato ili drago kamenje kako bi premjestili imovinu izvan financijskog sustava. Protuterorističke operacije pokazale su da su tzv. dostavljači gotovine prenosili sredstva u brojne zemlje Bliskog istoka i južne Azije.

Iako se sredstva mogu prikupiti na više načina, često se pretvaraju u gotovinu koja se odnosi u područja sukoba. Tome pomažu porozne nacionalne granice, poteškoće u otkrivanju krijumčarenja gotovine (posebno u malim količinama koje se ponekad krijumčare u svrhu uzajamnog financiranja) te postojanje neformalnih i nereguliranih gospodarstava.

c) Trgovinski sustav

Međunarodni trgovinski sustav podliježe širokom rasponu rizika i ranjivosti koji terorističkim organizacijama pružaju mogućnost prijenosa vrijednosti i robe putem naizgled legitimnih trgovinskih tokova. U praksi se to može postići lažnim prikazivanjem cijene, količine ili kvalitete uvoza ili izvoza.

3.3. Korištenje sredstava

Teroristička organizacija uvijek treba financijska sredstva za pripremu i provedbu svojih aktivnosti te za podupiranje cijelog niza drugih aktivnosti u kojima sudjeluju. Ukupni financijski zahtjevi za održavanje infrastrukture, osoblja i aktivnosti obično su vrlo visoki. Stoga je njihova sposobnost da djeluju i unapređuju svoje ciljeve izravno povezana s njihovom sposobnošću da osiguraju pouzdano financiranje.

- a) **Aktivnosti:** U pravilu su financijska sredstva potrebna za pripremu i izvršenje posebnih napada i drugih aktivnosti kojima se promiču njihovi ideološki ciljevi. To često uključuje putovanja do i od ciljane lokacije, troškove života kao što su smještaj, hrana i liječenje, upotreba vozila i druge opreme te kupnja oružja, uključujući improvizirane eksplozivne naprave.
- b) **Propaganda i zapošljavanje:** Financiranje je potrebno kako bi se zaposlili članovi i poduprle druge aktivnosti prikupljanja sredstava. Internet se pokazao neprocjenjivim i isplativim alatom kako bi terorističke organizacije povećale svoj doseg i dobile sredstva od svojih simpatizera. Društveni mediji posebno su privlačni kanal, a njegovo iskorištavanje u svrhu novačenja, propagande i prikupljanja sredstava postalo je prioritetno pitanje financiranja terorizma. Veće i sofisticiranije terorističke organizacije ulažu u sofisticirane propagandne aktivnosti koje uključuju izdavanje časopisa, novine i internet stranice, pa čak i stjecanje televizijskih i radijskih kuća.
- c) **Osposobljavanje:** Financijska sredstva su potrebna za osposobljavanje osoblja i simpatizera u nizu područja, uključujući obuku o oružju, izradu bombi, tajnu komunikaciju i ideologiju. Osposobljavanje se može odvijati na daljinu, putem interneta ili u kampovima, u kojem slučaju će terorističke organizacije često stjecati zemljište i zgrade kako bi osigurale sigurno utočište za takve svrhe.
- d) **Plaće i naknade za članove:** Financijska sredstva potrebna su za pružanje financijske sigurnosti i poticaja vodstvu terorističke organizacije i njegovim članovima te za pružanje financijske potpore obiteljima preminulih ili zatvorenih operativaca. Time se pomaže osigurati predanost članova ciljevima i ideologiji terorističke organizacije.
- e) **Socijalne usluge:** Financijska sredstva često se upotrebljavaju za uspostavu ili subvencioniranje lokalnih zdravstvenih, socijalnih ili obrazovnih usluga. To služi za potkopavanje vjerodostojnosti

11. Sredstva stranke proizlaze iz osobnih ili poslovnih veza s jurisdikcijama povezanim s višim rizikom od pranja novca i financiranja terorizma.
12. Primatelj plaćanja nalazi se u jurisdikciji povezanoj s višim rizikom od pranja novca i financiranja terorizma. Financijske institucije trebale bi obratiti posebnu pozornost na jurisdikcije za koje je poznato da pružaju financijska sredstva ili potporu terorističkim aktivnostima ili u kojima je poznato da djeluju skupine koje čine kaznena djela terorizma te jurisdikcije koje podliježu financijskim sankcijama, embargu ili mjerama povezanim s terorizmom, financiranjem terorizma ili širenjem oružja za masovno uništenje.
13. Nepodudarnosti između informacija koje je dostavila stranka i informacija otkrivenih sustavima za praćenje.
14. Pojedinci koji imaju veći broj *pre-paid* kartica kod istog pružatelja usluga.
15. Velik i raznolik izvor sredstava (tj. bankovni prijenosi, kreditne kartice i gotovinske uplate s različitih lokacija) koji se upotrebljava za uplate na isti račun (ili više njih).
16. Više računa u bankama koje se nalaze u različitim gradovima, a s kojih su stizali priljevi na isti račun.
17. Uplate na račun koje uvijek obavljaju treće strane.
18. Brojne gotovinske uplate na istu karticu koje u više navrata puni isti pojedinac (ili više njih), neposredno ispod izvještajnog praga (tj. strukturirano punjenje kartica).
19. Više uplata od strane treće strane na račun, nakon čega slijedi prijenos sredstava na drugi nepovezani bankovni račun.
20. Više uplata na isti račun, nakon čega ubrzo slijedi podizanje sredstava na bankomatu.
21. Višestruke isplate na različitim bankomatima (ponekad se nalaze u različitim zemljama koje se razlikuju od zemlje u kojoj su sredstva uplaćena na račun).
22. Račun se koristi samo za isplate, a ne za POS ili *online* kupnju.
23. Atipična uporaba platnog proizvoda (uključujući neočekivani i/ili česte prekogranične transakcije).
24. Neobjašnjena poslovna logika koja bi mogla biti sumnjiva.

4.2. Platno prometne usluge

Pružatelji platnih usluga (npr. kreditne institucije, institucije za platni promet i institucije za elektronički novac) omogućuju svojim korisnicima da putem interneta pristupe računima za plaćanje na kojima se nalaze određena novčana sredstva koja se mogu koristiti za plaćanje ili prijenos drugim pojedincima i trgovačkim društvima. U ovoj platno prometnoj djelatnosti postoji nekoliko značajki koje povećavaju rizik od financiranja terorizma, kao na primjer otvaranje računa za plaćanje na daljinu, mogućnost brzog slanja velikog broja platnih transakcija, ograničena ljudska intervencija uključena u taj proces kao i mogućnost brze realizacije prekograničnih i međunarodnih platnih transakcija. Poznato je da su teroristi koristili pojedine takve usluge za pohranu i prijenos sredstava te za plaćanje proizvoda i usluga potrebnih za svoje aktivnosti

Čimbenici rizika koji mogu upućivati na potencijalno viši rizik od financiranja terorizma:

1. Stranka otvara račun kod pružatelja platnih usluga u jednoj zemlji, ali se redovito prijavljuje na web-mjestu iz jedne ili više trećih zemalja.
2. Na račun se uplaćuju sredstva iz treće zemlje, što bi moglo ukazivati na to da stranka ne živi u zemlji u kojoj je račun otvoren, nego u drugoj zemlji u kojoj se ne može registrirati *on line*, ili da se registrira u jednoj zemlji, ali obavlja nezakonite aktivnosti u trećoj zemlji, ili da je prikrila rezultate svojih nezakonitih aktivnosti u trećoj zemlji.

3. Stranka počinje kupovati robu na internetu za iznose koji nisu u skladu s njezinim prethodnim profilom transakcija.
4. Stranka puni svoj račun gotovinom, ako pružatelj platnih usluga to dopušta.
5. Račun stranke kod pružatelja platnih usluga puni se sredstvima koja prenosi treća osoba koja nije povezana sa strankom.
6. Transakcije stranke iznenada odstupaju od njezina prethodnog profila transakcija nakon što je na njezin račun uplaćen novac od strane treće osobe.
7. Stranka očito preprodaje ranije kupljenu robu, bez ekonomskih razloga, uz znatan popust ili povećanje cijene (praćenje je izvedivo ako pružatelj platnih usluga može surađivati s komercijalnim internetskim stranicama u analizi sumnjivih financijskih transakcija).
8. Stranka koristi račun za plaćanje kod pružatelja platnih usluga ne za kupovinu robe na internetu, već za skrivanje nezakonito stečenog novca. Stranka otvara račun za plaćanje kod pružatelja platnih usluga, doznačuje sredstva na račun za plaćanje sa znatnim iznosima novca, ostavlja sredstva na računu tijekom određenog vremenskog razdoblja i kasnije traži isplatu.
9. Stranka traži da se sredstva s njezina računa za plaćanje prenesu trećoj nepovezanoj osobi.
10. Korištenje kreditnih kartica, posebno sa unaprijed osiguranim sredstvima na karticama koje to omogućavaju, izdanih u stranoj zemlji.
11. Stranka prodaje ilegalne predmete ili se roba nalazi na popisu zabranjenih predmeta.
12. Abnormalnost s predloženom cijenom na aukcijskom mjestu ili tijekom aukcijske prodaje koja ukazuje na moguće suučesništvo između kupca i prodavatelja (kupac nudi kupnju proizvoda po cijeni koja je uvelike viša od tražene cijene). Dodatni čimbenici mogli bi uključivati više transakcija između istih kupaca i prodavatelja.
13. Kupljena roba redovito se otprema u stranu zemlju.
14. Stranka koristi kreditnu karticu koju je izdala banka u *offshore* centru ili u nekooperativnoj jurisdikciji.
15. Sredstva potječu iz nekooperativne jurisdikcije u smislu SPNFT-a.
16. Neočekivani promet za nedavno uspostavljenu komercijalnu web stranicu ili neočekivano povećanje vrijednosti komercijalne internetske stranice nakon nekoliko prodaja.

5. Karakteristike financiranja proliferacije OMU

Mjere koje bi trebalo poduzimati u smislu efikasne prevencije i borbe protiv proliferacije OMU-a, temelje se na spoznaji da širenje OMU-a podliježe i prolazi proizvodno – trgovinski proces, ima kontrolni postupak, što rezultira nizom pratećih dokumenata, a posebno bitni su trgovinski dokumenti, koji su temelj za financijske transakcije te plaćanja tehnologije, robe, kompjuterskih usluga i pružanje stručnih ekspertiza. To znači da financijske institucije (prvenstveno banke) izvršavaju naloge za plaćanje za nastale poslovne aktivnosti te iz tog razloga trebaju posebno paziti na stranke koje bi mogle biti uključene u aktivnosti širenja OMU-a. Ne treba zanemariti ni ostale relevantne dokumente na temelju kojih se mogu odobravati i provoditi projektna financiranja, kreditni aranžmani, osiguranja i ostali pravno – financijski postupci.

5.1. Poteškoće u identifikaciji financiranja proliferacije OMU-a

Poteškoće u identifikaciji širenja OMU-a mogu biti sljedeće:

- Stranka ima rastući trend kupoprodaje određene robe (oprema, materijali) koji je u suprotnosti s proizvodnom i poslovnom politikom, a pogotovo ako se radi o robi dvojne namjene koja se može koristiti u civilne i vojne svrhe. Često se takva roba teško identificira, zahtijeva stručna

znanja i obično se opisuje u trgovinskim dokumentima na jednoznačan način, a ima višestruku namjenu (primjerice „pumpa“, „nitroglicerina“).

- Mreža trgovanja je obično složeno strukturirana, jer se radi o osjetljivoj ili problematičnoj robi pri čemu se brišu tragovi izvora robe te se falsificira dokumentacija stvarnih sudionika u poslu. Isto tako i financijski tijek koji prati poslovanje treba prikriti stvarne nalogodavatelje i korisnike novčanih sredstava preko paravana fiktivnih trgovačkih društava za koje se teško utvrđuje stvarni vlasnik.
- Moguće je potpuno legalnim izvorima novčanih sredstava plaćati OMU, ali zato postoji cijeli zamršeni lanac posredovanja otpreme robe do krajnje spornih i nepoznatih sudionika u poslu (dobavljač, kupac, korisnik).
- Moguće je da potpuno legalna trgovačka društva i pojedinci budu u cijelosti angažirani u poslovima s OMU-om, što se obično kompenzira visokim provizijama, a sve to može dovesti do otežane identifikacije stvarne svrhe i namjene posla, kao i sudionika u poslu.

5.2. Uvrštene osobe u vezi s proliferacijom OMU-a

Uvrštene osobe u vezi s proliferacijom OMU-a su pravne i fizičke osobe i entiteti stavljeni na listu osoba koje se dovode u vezu sa širenjem OMU-a, sukladno sljedećim rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda:

- Rezolucija VSUN 2231 (2015) i sljednice – vezane za Islamsku Republiku Iran
- Rezolucija VSUN 1718 (2006) i sljednice – vezane za Demokratsku Narodnu Republiku Koreju.

Daljnje informacije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda nalaze se na poveznici: <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/information> i <https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/un-sc-consolidated-list>

5.3. Indikatori proliferacije OMU-a

Indikatori koji mogu upućivati na potencijalno širenje OMU-a:

1. U transakciji sudjeluje fizička ili pravna osoba u drugoj državi koja se povezuje sa sudjelovanjem u proliferaciji OMU-a.
2. U transakciji sudjeluje fizička ili pravna osoba u drugoj državi koja je sumnjiva s aspekta njezinog sudjelovanja u preusmjeravanju tijeka sredstava ili robe.
3. Stranka ili osoba s kojom postoji poslovni odnos ili njegova adresa slična je osobi koja se nalazi na javno dostupnim listama blokiranih osoba ili je evidentirano da je kršila odredbe koje se odnose na kontrolu izvoza.
4. Aktivnost stranke ne odgovara njegovom poslovnom profilu ili informacije o krajnjem korisniku ne odgovaraju poslovnom profilu krajnjeg korisnika.
5. Špeditersko društvo navedeno je kao konačno odredište nekog proizvoda.
6. Narudžbe za robu izdaju trgovačka društva ili osobe iz stranih država, a ne iz države navedenog krajnjeg korisnika.
7. Transakcija podrazumijeva isporuku robe koja ne odgovara tehnološkom nivou države u koju se isporučuje (npr. oprema za proizvodnju poluvodiča isporučuje se u državu koja nema elektronsku industriju).
8. U transakciji sudjeluju moguća fiktivna društva.
9. U transakciji se uočava povezanost između zastupnika trgovačkih društava koje trguju robom, tj. isti su vlasnici ili uprava.

10. Zaobilazni putevi isporuke (eventualno) odnosno zaobilazni putevi financijske transakcije.
11. Financiranje trgovine predviđa put isporuke kroz državu s nedostatnim propisima ili nedostatnom primjenom propisa u području kontrole izvoza.
12. U transakciji sudjeluju fizičke ili pravne osobe (naročito trgovačka društva) koje se nalaze u državama s nedostatnim zakonima ili primjenom zakona u području kontrole izvoza.
13. Transakcija podrazumijeva isporuku robe na način koji ne odgovara uobičajenim geografskim obrascima trgovine (npr. izvozi/uvozi li obično konkretna država tu vrstu robe?).
14. U transakciji sudjeluju financijske institucije za koje se zna da imaju nedostatke u svojim kontrolnim sustavima u području SPNFT-a i/ili su poslovno nastanjene u državama sa nedostatnim propisima odnosno nedostatnom primjenom propisa u području kontrole izvoza.
15. Na osnovu dokumentacije pribavljene u transakciji, deklarirana vrijednost isporuke očigledno je umanjena u odnosu na trošak isporuke.
16. Informacije u trgovinskim dokumentima ne podudaraju se s financijskim tokovima, npr. imena, nazivi društava, adrese, odredište, itd.
17. Stranka ne daje jasne/potpune informacije i nerado daje dodatne informacije ako se traže.
18. Nova stranka traži otvaranje akreditiva dok čeka na otvaranje novog računa.
19. Instrukcije za prijenos ili plaćanje daju osobe koje nisu navedene na originalnom akreditivu ili drugoj dokumentaciji.
20. Korištenje gotovine ili plemenitih metala (npr. zlata) u razmjeni industrijske robe.
21. Sudjelovanje malog poduzetnika, društva za zastupanje ili posredovanje koji često obavlja djelatnost koja ne odgovara njihovoj uobičajenoj djelatnosti.
22. Stranka ili osoba s kojom postoji poslovni odnos, registrirana je kao gospodarski subjekt, a njene transakcije upućuju na to da funkcionira kao društvo za prijenos novca.
23. Transakcije između trgovačkih društava u virtualnoj imovini.
24. Osobe u transakciji su međusobno povezane (npr. imaju istu fizičku adresu, IP adresu ili broj telefona, ili su im aktivnosti koordinirane).
25. Uključenost sveučilišta koje se nalazi u državi koja se povezuje s proliferacijom.
26. Opis robe kojom se trguje ili financijske dokumentacije je nespecifičan, neuvjerljiv ili navodi na krivi zaključak.
27. Dokumenti ili druge izjave (npr. u vezi s isporukom, carinom ili plaćanjem) su lažne ili krivotvorene.
28. Koristi se privatni račun za kupovinu industrijske robe i drugo.

Aktivnosti financiranja proliferacije OMU-a mogu imati ista obilježja kao i aktivnosti pranja novca (naročito pranja novca kroz trgovinske transakcije) te financiranja terorizma. Razlike između pranja novca, financiranja terorizma i financiranja proliferacije su sljedeće:

	PRANJE NOVCA	FINANCIRANJE TERORIZMA	FINANCIRANJE PROLIFERACIJE
Motiv	Omogućiti da se prihodi od kaznenih djela doimaju zakonitima	Podržavati teroristička djela, teroriste i terorističke organizacije	Omogućiti širenje oružja za masovno uništenje
Izvor sredstava	Od nelegitimnih aktivnosti. Financiran preko nedopuštene aktivnosti	Brojni tokovi financiranja, uključujući, primjerice sponzoriranje od strane financijera/donatora, samofinanciranje, sredstva	Od nelegitimnih/legitimnih aktivnosti. U konačnici može biti pod pokroviteljstvom države, ali može potjecati i od

	zločinačke/zločinačke organizacije. Npr. korupcija, utaja poreza, prodaja droge, pljačke, napadi otkupnine, ilegalna trgovina oružjem, prostitucija itd.	prikupljena komercijalnim aktivnostima (npr. web trgovine, glazbeni festivali), putem organiziranih aktivnosti prikupljanja sredstava (npr. putem neprofitnog sektora, društvenih medija, platformi za grupno financiranje), iskorištavanje prirodnih resursa u zonama sukoba (npr. ISIL – nafta na Bliskom istoku; Al-Shabaab – zlato u zapadnoj Africi i Daesh – drvo u istočnoj Africi), pljačka i prodaja kulturnih artefakata, nekretnine (stvaraju prihod, djeluju kao ulaganje i koje određene terorističke skupine i koriste)	nedržavnih aktera, koji se često koriste mrežama širenja oružja. Često od programa koje financira država, ali i aktivnosti prikupljanja sredstava od strane nedržavnih čimbenika
Kanali	Kroz formalni financijski sustav	Favorizira dostavljače gotovine ili neformalne financijske sustave poput Hawale i mjenjačnica...	Kroz formalni financijski sustav, ali se koriste i druga sredstva (npr. virtualna imovina)
Fokus detekcije	Sumnjive transakcije poput depozita koji nisu karakteristični za imovinu stranke ili nisu u skladu s očekivanom aktivnošću	Sumnjive veze, poput deviznih transfera između naizgled nepovezanih stranka	Pojedinci, poslovni subjekti, država, roba, materijali, poslovne aktivnosti
Iznosi transakcija	Veliki iznosi, često strukturirani kao bi se izbjegla prijava	Manji iznosi obično ispod praga za prijavu	Srednji iznosi
Financijska aktivnost	Kompleksna mreža transakcija koje uključuju fiktivna društva, dionice na donositelje, porezne oaze	Različite metode, uključujući formalni bankarski sustav, neformalni sustav prijenosa vrijednosti, krijumčarenje gotovine i dragocjenosti	Transakcija izgleda kao normalna komercijalna aktivnost, strukturirana kako bi se sakrila veza između osobe koja vrši proliferaciju i same aktivnosti
Trag novca	Cirkularno – novac na kraju završi kod osobe koja ga je generirala	Linearno – generirani novac se koristi kako bi se propagirale terorističke skupine i aktivnosti	Linearno – novac se koristi za kupnju robe i materijala od brokera ili proizvođača. Novac se također može kretati i u suprotnom smjeru (npr. od brokera ili proizvođača)

Zaključno napominjemo da se mnogi gore navedeni indikatori mogu primijeniti i u utvrđivanju sumnje na pranje novca, no važno je poznavati širi kontekst u kojem djeluje stranka, njezinu prirodu i standardne obrasce ponašanja, kako bi se iz dodatnih elemenata koje mogu dati i druga nadležna tijela utvrdila sumnja na financiranje terorizma ili proliferacije OMU-a.

6. Obveze obveznika

Obveznici su dužni temeljem pozitivnih propisa Republike Hrvatske uspostaviti učinkovit sustav upravljanja rizicima od financiranja terorizma koji uključuje metode i procedure za utvrđivanje, procjenjivanje, umanjeње i praćenje rizika, uključujući i izvještavanje o rizicima od financiranja terorizma kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi.

U svrhu uspostave učinkovitog sustava upravljanja rizicima od financiranja terorizma obveznici su dužni provoditi mjere i radnje propisane primjenjivim propisima, a ključni elementi takvog sustava uključuju:

- primjeren organizacijski ustroj i organizacijsku kulturu koji uključuju jasnu podjelu ovlasti i odgovornosti zaposlenika uključenih u procese upravljanja rizicima od financiranja terorizma kao i primjerenu razinu svijesti uprave i ostalog višeg rukovodstva te aktivnu uključenost uprave u upravljanje ovim rizikom;
- provedbu procjene rizika od financiranja terorizma kao sastavni dio procjene rizika cjelokupnog poslovanja od pranja novca i financiranja terorizma, uzimajući u obzir najmanje čimbenike rizika propisane primjenjivim propisima;
- redovna osposobljavanja i edukacije svog relevantnog osoblja radi osiguravanja primjerene osviještenosti o rizicima od financiranja terorizma i svijesti o njihovih obvezama i odgovornostima u odnosu na navedene rizike;
- izradu indikatora i scenarija za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba na financiranje terorizma;
- identifikaciju i provedbu mjera za ublažavanje utvrđenih rizika od financiranja terorizma, kao i postupaka za otkrivanje i sprječavanje aktivnosti financiranja terorizma i izvješćivanje relevantnih tijela unutar i izvan institucije.

U okviru mjera za borbu protiv financiranja terorizma obveznici su dužne također osigurati i izravnu primjenu međunarodnih mjera ograničavanja koje se odnose na terorizam. U bitnom to znači da su dužne provesti provjeru konsolidiranih sankcijskih lista kako bi otkrile subjekte povezane s terorizmom uvrštene na sankcijske liste te u odnosu na te subjekte primijenile odgovarajuće mjere ograničavanja. Uspostavom učinkovitog postupka provjere financijske institucije osiguravaju pravovremenu identifikaciju sankcioniranih subjekata te im onemogućuju provedbu nezakonitih aktivnosti.

Obveznici bi stoga u svrhu učinkovitije primjene međunarodnih mjera ograničavanja trebali uspostaviti dokumentirane postupke kojima se jasno definiraju mehanizmi za provjeru klijenata, transakcija te drugih pravnih poslova u odnosu na primjenjive popise sankcija, a koji najmanje uključuju:

- postupke te ovlasti i odgovornosti zaposlenika za praćenje i ažuriranje konsolidiranih sankcijskih lista: Međunarodne mjere ograničavanja imaju se primijeniti bez odgode. Stoga su obveznici dužni pratiti i redovno ažurirati konsolidirane sankcijske liste kako bi bile svjesne svih novo uvrštenih subjekata, ali i brisanja subjekata sa sankcijskih lista. U tu svrhu od obveznika se očekuje propisivanje jasnih ovlasti i odgovornosti pojedinih zaposlenika za praćenje i ažuriranje sankcijskih popisa. Ukoliko obveznik koristi vanjske pružatelje usluga održavanja ažuriranih

sankcijskih lista, odgovornost za pravovremenu provedu mjera ograničavanja i dalje snosi sam obveznik.

- postupke za provjeru klijenata, transakcija i drugih pravnih poslova: Od obveznika se očekuje da internim aktima propišu postupak provjere vlastitih baza klijenata, transakcija i drugih pravnih poslova. Obveznici pritom trebaju osigurati da njihovi sustavi provjere budu učinkoviti te primjereni s obzirom na veličinu i prirodu poslovanja. Razumijevanje načina provjere od strane ključnih zaposlenika te jasna podjela odgovornosti svih zaposlenika uključenih u sustav provjere neke su od ključnih elemenata učinkovitosti tog sustava.
- postupak primjene mjera ograničavanja: Očekuje se da obveznici svojim internim aktima propišu postupak primjene mjera ograničavanja ukoliko utvrdi podudaranje sa subjektom na sankcijskoj listi. Navedeno, uz određivanje načina i odgovornosti za provedbu određene mjere ograničavanja (primjerice zamrzavanje sredstava na računu) uključuje i propisivanje načina utvrđivanja vjerodostojnosti podudaranja imena s imenima subjekata na konsolidiranim sankcijskim listama kao i postupaka eskalacije informacije o podudaranjima unutar institucije.
- postupak izvješćivanja: Nakon što obveznik primjeni mjeru ograničavanja, odnosno utvrdi da je u posjedu sredstava ili gospodarskih resursa koji su u vlasništvu, posjedu ili pod kontrolom osoba uvrštenih na konsolidirane sankcijske liste, odnosno ukoliko zbog zabrane stavljanja sredstava i gospodarskih resursa na raspolaganje tim osobama ne provede određenu transakciju ili ne obavi drugi pravni posao dužan je o tome izvijestiti Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske. Obveznik je dužan svaku pokušanu transakciju u odnosu na ograničenja raspolaganja imovinom utvrđenom pravnim aktima Ujedinjenih naroda čija je primjena propisana zakonom kojim se uređuju međunarodne mjere ograničavanja prijaviti Uredu za sprječavanje pranja novca. Ukoliko obveznik sumnja ili ima razloga sumnjati da u vezi s transakcijom ili strankom postoje razlozi na sumnju na financiranje terorizma, dužan je to prijaviti Uredu za sprječavanje pranja novca.

Terorizam ostaje značajna prijetnja međunarodnom miru, sigurnosti i gospodarskoj stabilnosti u svim dijelovima svijeta. Zaključno stoga ističemo da iako je ranjivost od financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj procijenjena kao niska to ne umanjuje nužnost uspostave učinkovitog sustava sprječavanja financiranja terorizma od strane svih financijskih institucija u Republici Hrvatskoj.

S poštovanjem,

u. z. Vesna Krizmanić Mehdić
direktorica direkcije

mr. sc. Damir Blažeković
izvršni direktor sektora

Privitak: Popis korisnih dokumenata

Naziv dokumenta	Poveznica na dokument
Smjernice EU-a za učinkovitu provedbu restriktivnih mjera	https://mvep.gov.hr/UserDocsImages/2022/datoteke/SMJERNICE%20EU-a%20za%20u%C4%8Dinkovitu%20provedbu%20restriktivnih%20mjera.pdf
Smjernice za primjenu mjera ograničavanja raspolaganja imovinom	https://mvep.gov.hr/UserDocsImages/2022/datoteke/Smjernice%20za%20primjenu%20mjera%20ograni%C4%8Davanja%20raspolaganja%20imovinom.pdf
Informativne stranice Europske Komisije	https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures_en
Sankcije Vijeća sigurnosti UN i konsolidirani popis pojedinaca i entiteta	https://www.un.org/securitycouncil/content/un-sc-consolidated-list
Konsolidirani popis osoba, entiteta i grupa pod financijskim sankcijama EU-a - 28. lipnja 2022.	https://mvep.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/vanjska-politika-docs/Konsolidirani%20popis%20osoba,%20entiteta%20i%20grupa%20pod%20financijskim%20sankcijama%20EU-a%20-%202028.%20lipnja%202022..pdf
Česta pitanja u provedbi Uredbe Vijeća 833/2014 i Uredbe Vijeća 269/2014 - Odgovori Komisije	https://mvep.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/vanjska-politika-docs/220712-%C4%8Cesta%20pitanja%20u%20provedbi%20Uredbe%20Vije%C4%87a%2020833.2014%20i%20Uredbe%20Vije%C4%87a%20269.2014%20-%20Odgovori%20Komisije.pdf
FATF Ciljane financijske sankcije povezane s terorizmom i financiranjem terorizma (Preporuka br. 6) (06/2013)	https://www.cfatf-gafic.org/index.php/documents/fatf-40r/372-fatf-recommendation-6-targeted-financial-sanctions-related-to-terrorism-and-terrorist-financing
FATF „Međunarodne najbolje prakse – ciljane financijske sankcije povezane s terorizmom i financiranjem terorizma” (Preporuka br. 6) (06/2013)	https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Bpp-finsanctions-tf-r6.html
FATF – Rizici od financiranja terorizma u nastajanju	https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Methodsandrends/Emerging-terrorist-financing-risks.html
FATF – Smjernice za kriminalizaciju financiranja terorista (Preporuka br. 5) (10/2016)	https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Criminalising-terrorist-financing.html
FATF – Smjernice za procjenu rizika financiranja terorizma (07/2019)	https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Methodsandrends/Terrorist-financing-risk-assessment-guidance.html
Izvešće FATF-a – Etnički i rasno motivirano financiranje terorizma (06/2021)	https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Methodsandrends/Ethnically-racially-motivated-terrorism-financing.html

